

1 Kutatási módszertan és mintajellemzés

DOI: 10.14267/978-963-503-929-6_1

1.1 Az adatlekérdezés módszertana

A Budapesti Corvinus Egyetem Vezetéstudományi Intézete 2021-ben első alkalommal indított a jelen és a jövő szervezeti és vezetési megoldásait vizsgáló kvantitatív kutatást. A felmérés célcsoportja a mikrovállalkozásoknál és a kis vállalkozásoknál nagyobb, egyéni vállalkozókat nem tartalmazó Magyarországon működő vállalkozási népesség, azaz az 50 főt vagy annál többet foglalkoztató regisztrált társas vállalkozások, melyek legalább 100 millió forint árbevétellel rendelkeznek. A válaszadó célszemélyek a vállalatok felsővezetői voltak.

A mintavétel módja rétegzett véletlen mintavétel volt, meghatározott kvóták figyelembevételével. A rétegek a foglalkoztatotti létszám és a cégek székhelye szerinti megye kategóriák alapján kerültek definiálásra, ahol a kvótákat az egyes létszámcsoportok és a régiók arányára vonatkozó Központi Statisztikai Hivatal adatai adták. Kvótacellánkénti véletlen módszerrel kerültek kiválasztásra a megkeresendő vállalatok, nyomon követve a lekérdezett cégek árbevétel és tevékenységi kör szerinti megoszlását.

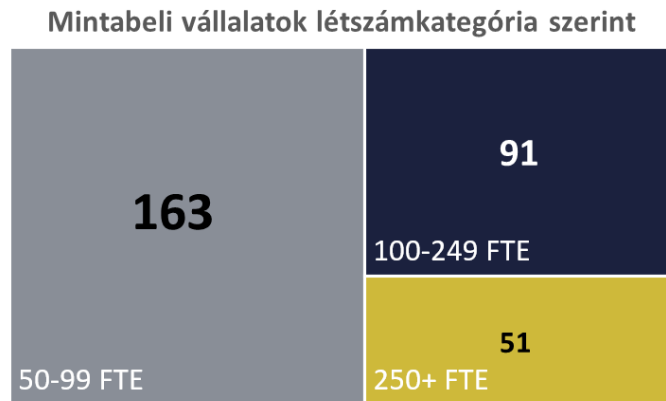
A lekérdezést a Scale Research piackutató cég munkatársai valósították meg 2022. márciusában és áprilisában. Összesen 1369 vállalatot kerestek meg elsősorban telefonon, kisebb részt személyesen, melyből 306 vállalat felsővezetője válaszolta meg a kérdéseket, mely 22,35%-os válaszadási aránynak felel meg. A percepciók kérdőív változóit <https://e-beszamolokim.gov.hu> oldalán elérhető mérleg és eredménykimutatás adatokkal egészítettük ki a 2017-2020 közötti évekre vonatkozóan. A pénzügyi adatok alapján egy mintabeli céget kivettünk az adatbázisból, mert az nem felelt meg az árbevétel-minimumra vonatkozó elvárásnak, így a végső minta 305 vállalatot tartalmaz.

1.2 Mintajellemzés

Az alábbi mintajellemzés jól mutatja, hogy a mintabeli vállalatok különböző jellemzők mentén való eloszlása jól közelíti a teljes sokaságban tapasztalható megoszlásokat. Hogy a minta még pontosabban megfeleljen a kvótáknak, statisztikai súlyozást alkalmaztunk, mely eljárás minden fontos jellemző alapján megnézi, hogy a minta összetétele megfelel-e a kívánt arányoknak (kvótáknak). Ezen jellemzők: a vállalati méret, az iparág, a régió és az árbevételi osztály. Az eljárás során minden egyes válaszadó egy súlyszámot kap: azon típusú válaszadók esetében, amelyek a kvóta arányainál kisebb mértékben szerepelnek a mintában, a

súlyváltozó értéke egy 1-nél nagyobb, a kvótánál nagyobb arányban szereplő válaszadóknak pedig 1-nél kisebb súlyt ad az eljárás. Mivel jelen esetben a minta jól közelíti a teljes sokaság jellemzőit, minden válaszadó esetében egyhez közeli a súlyváltozó értéke. Azaz az eredményekben a súlyok alkalmazása vagy mellőzése nem okoz nagy eltérést. Jelen elemzés valamennyi tématerület esetében a súlyváltozókkal súlyozott eredményeket mutatja be.

A mintabeli vállalatok 53,5%-a középvállalat (50-99 FTE), 29,7%-a közép-nagy vállalat (100-249 FTE) és 16,8 %-a nagyvállalat (250+ FTE), mely arány a teljes sokaságban tapasztalható arányoknak megfelel.

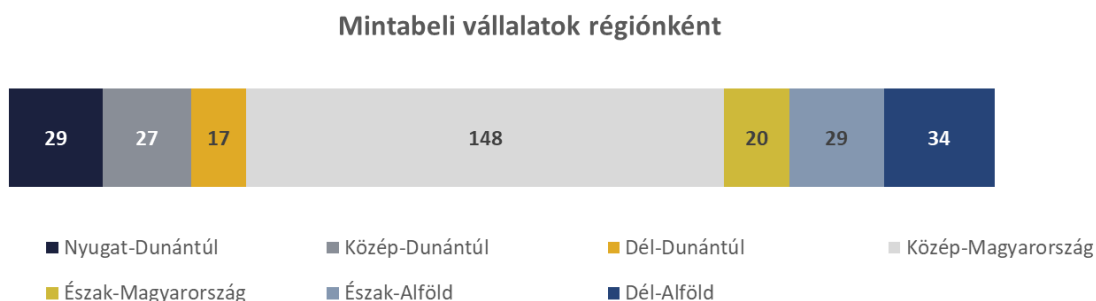
1.1 ábra: Mintabeli vállalatok létszámkategória szerint,
Forrás: saját szerkesztés

Szintén jól tükrözi a teljes sokaságot a mintabeli vállalatok tevékenység szerinti megoszlása. Így a hazánkban hangsúlyos feldolgozóipar teszi ki a minta több mint egy harmadát.

Teáor kód	Tevékenység	Minta		Teljes sokaság	
		Esetszám	Megoszlás	Esetszám	Megoszlás
A, B	01-09 Mezőgazdaság és bányászat	22	7.1%	308	5.4%
C	10-33 Feldolgozóipar	113	37.1%	2116	36.9%
D, E	35-39 Energia- és hulladékgazdálkodás	10	3.4%	157	2.7%
F	41-43 Építőipar	21	6.9%	282	4.9%
G	45-47 Kereskedelem, gépjárműjavítás	42	13.9%	865	15.1%
H	49-53 Szállítás és raktározás	14	4.6%	409	7.1%
I	55-56 Szálláshely és vendéglátás	11	3.6%	223	3.9%
J	58-63 Információ és kommunikáció	14	4.5%	198	3.5%
K, L	64-68 Pénzügyi és ingatlanügyletek	10	3.4%	233	4.1%
M	69-75 Szakmai, tudományos tevékenység	11	3.5%	259	4.5%
N	77-82 Adminisztratív tevékenység	25	8.2%	537	9.4%
O-S	84-96 Egyéb szolgáltatás	11	3.7%	140	2.4%
Összesen		305	100.0%	5727	100.0%

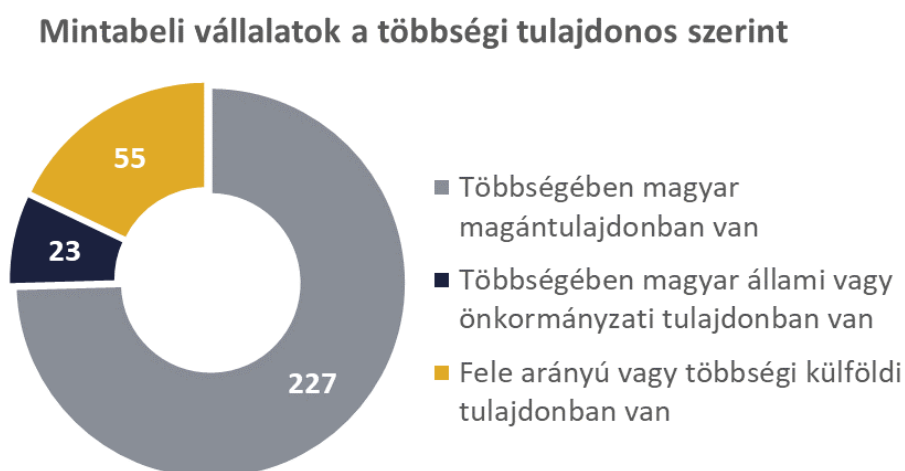
1.1 táblázat: Mintabeli vállalatok tevékenységük szerint
Forrás: saját szerkesztés

Székhelyüket tekintve a vállalatok 34,9%-a budapesti, további 13,5%-a Pest megyei, azaz a közép-magyarországi régióban található a mintabeli vállalatok közel fele.

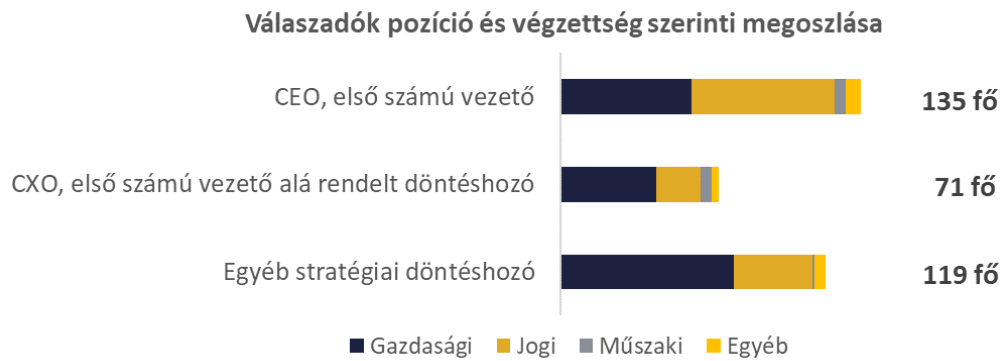
1.2 ábra: Mintabeli vállalatok régióinként
Forrás: saját szerkesztés

A vállalatok 74,6%-a többségi magyar magántulajdonban van, 7,5%-a többségi magyar állami vagy önkormányzati tulajdonú, s 17,9%-ukban legalább 50%-os a külföldi tulajdon.

1.3 ábra: Mintabeli vállalatok tulajdonosi szerkezet szerint
Forrás: saját szerkesztés

A válaszadó célszemélyek a vállalatok felsővezetői voltak. Így 105 első számú vezető (CEO, azaz ügyvezető, vezérigazgató vagy elnök), 65 az első számú vezető alá rendelt vezető (CXO szintű vezető) és 115 egyéb pozícióban lévő stratégiai döntésekért felelős vezető (pl. igazgatósági tag) vett részt a kutatásban.

1.4 ábra: Válaszadók pozíció és végzettség szerint
Forrás: saját szerkesztés

A megkérdezett vezetők 71,9%-nak van egyetemi vagy főiskolai végzettsége és további 20,8%-nak van egyéb felsőfokú képesítése, és átlagosan 25 éves munkatapasztalattal rendelkeznek.

1.5 ábra: Válaszadók nemek és pozíciók szerint
Forrás: saját szerkesztés

A válaszadó vezetők közel egyharmada, 97 fő nő volt, míg a férfiak kétszer ennyien, 208-an voltak. A férfiak között arányaiban jóval több első számú vezetőt találunk (47,6%), mint nőt (26,8%).